آرمان ملی
armanmeli.ir
سال هشتم
شماره ۲۰۹۳
دوشنبه
۱۴۰۴ • ۰۲ • ۰۸
۲۹ شوال ۱۴۴۶ / ۲۸ آوریل ۲۰۲۵

ذره بین

سیاسی‌کاری مجلس با تغییر ساعت

ناترازی انرژی؛ بحران‌سازی جدید؟

برای سال‌ها آغاز فصل بهار و فصل پاییز هر سوال «ساعت چند است؟» با سوالی دیگر مواجه می‌شد که «قدیم یا جدید؟» ماجرایی جنجالی که در طول دو دهه اخیر بارها و بارها دستخوش تغییرات بنیادین و البته بروز و تشدید حتی اختلافات سیاسی در کشور شد. در حقیقت مساله‌ای که از اساس برای کنترل مصرف انرژی در بسیاری از کشورها رخ می‌داد در ایران نه تنها به محل صف‌آرایی جناح‌های سیاسی تبدیل شد که چنان ده‌ها مورد دیگر (از جمله دو روز شدن تعطیلات) بدون نتیجه‌گیری و تصمیم نهایی معطل باقی ماند. بسیاری از کشورها از جمله ایران برای بهینه‌سازی مصرف انرژی، در فصل بهار و تابستان ساعت رسمی کشورشان را معمولا یکساعت به جلو می‌کشند، تا ساعات بیشتری از روز با ساعات کاری همخوانی داشته باشد و در ساعات کمتری از روز، نیاز به مصرف انرژی برای تأمین روشنایی وجود داشته باشد. البته این اتفاق برای کشورهای استوایی که طول روز و شب‌شان در فصل‌های مختلف آن چنان زیاد نیست بی‌فایده است و هر کشوری به قطب نزدیک‌تر باشد به دلیل فاصله معنادار بین روز و شب، اجرای این طرح باعث کاهش بیشتر انرژی می‌شود. ساعت رسمی در ایران برای نخستین بار پیش از انقلاب اسلامی عقب و جلو رفت. پس از انقلاب ایران و استقرار جمهوری اسلامی بود که این روند به حالت تعلیق درآمد و در نهایت سال ۱۳۷۰ و در زمان ریاست جمهوری آیت‌ا... هاشمی رفسنجانی مجدد تصویب و اجرا شد و بر اساس آمارها در آن زمان، مصرف برق تا حدی پایین آمد. این قانون در اسفند سال ۸۴ همزمان با ریاست جمهوری احمدی‌نژاد برای یکسال اجرا نشد. در آن زمان فارغ از موارد عجیبی که گویا دلیلی اصل احمدی‌نژاد برای عدم تمکین از قانون تغییر ساعت بود دلیلی دیگر همچون «سردرگمی بخش‌های زیادی از جامعه در اثر تغییر ساعت رسمی کشور» و «نبود بررسی‌های دقیق و کارشناسانه برای تأیید صرفه‌جویی در مصرف برق با روش تغییر ساعت» اعلام شد. در نهایت، اما پس از اصرار احمدی‌نژاد به عدم اجرای تغییر ساعت بود که در روز ۳۱ مرداد ۸۶ قانونی مبنی بر تغییر ساعت رسمی کشور این بار در خود مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید و از آن زمان برای دست کم حدود ۱۵ سال بعد بود که همچنان ساعت رسمی کشور در اول فروردین هر سال به جلو رفته و ۳۱ شهریور به جای خودش باز می‌گشت. اما این پایان ماجرای تغییر ساعت رسمی کشور نبود. پس از دوران ریاست جمهوری حسن روحانی و همزمان با رسیدن مرحوم سید ابراهیم رئیسی به پاستور و تغییرات گسترده در ترکیب نمایندگان مجلس بود که بار دیگر این قانون دستخوش تغییر شد. به این ترتیب بود که ابتدا در ۲۵ آذر ۹۹ و سپس در ۲۸ شهریور ۱۴۰۰ طرح لغو قانون تغییر ساعت رسمی کشور را مطرح کردند که با رای آوردن و تصویب، این قانون از نیمه دوم سال ۱۴۰۱ لغو شد.

تغییر دوباره ساعت

اما حتی این تغییر بنا بر تغییرات بنیادین در آرایش سیاسی مجلس و دولت نیز پایان جدل بر سر تغییر ساعت نشد و این بار در سال ۱۴۰۳ بود که برخی دوباره خواستار تغییر ساعت رسمی کشور شدند. ۲۷ اسفند ۱۴۰۳، محمود نجفی‌عرب، رئیس اتاق بازرگانی تهران، با ارسال نامه‌هایی به مسعود پزشکیان، رئیس جمهور، و محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی، با اشاره به بحران ناترازی انرژی در کشور و تاثیر آن بر پایداری شبکه برق کشور و ارجاع به مطالعات علمی و تجربیات دیگر کشورها، خواستار اصلاح قانون و بازگشت اجرای تغییر ساعت رسمی کشور شد. این درخواست به نمایندگی از بخش خصوصی، با توجه به بحران و ناترازی انرژی کشور و قطعی برق و گاز مکرر انجام شده است تا مقداری به این وضعیت کمک شود. دولت هم به این درخواست لبیک گفت و اهمیت تصویب این لایحه به حدی بود که دولت آن را به صورت دوفوریتی به مجلس ارائه کرد ولی نهایتا نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی روز چهارشنبه سوم اردیبهشت ماه با دو فوریت و یک فوریت بررسی این لایحه مخالفت کردند و بنا شد که این لایحه به صورت عادی در مجلس بررسی شود. به این ترتیب بود که روز چهارشنبه بررسی لایحه تغییر ساعت رسمی کشور در صحن علنی مجلس بررسی شد، اما نمایندگان با هرگونه فوریت این لایحه مخالفت کردند.

سیاسی‌کاری؟

در نهایت، اما مخالفان بررسی فوریت لایحه تغییر ساعت رسمی کشور احتمالا با نگاه سیاسی به این موضوع مهم برای دولت و زیرساخت انرژی تاکید دارند که نیازی به تنظیم قانون برای جابه‌جایی ساعت نیست، چراکه دولت می‌تواند ساعت کاری کارکنان دولت را تنظیم کند. مخالفان همچنین به سرگردانی و بلاتکلیفی ناشی از تغییر ساعات اداری اشاره می‌کردند و معتقد بودند که دولت اختیار دارد که با توجه به شرایط آب و هوایی منطقه‌ای، ساعت ادارات را تغییر دهد. در این بین موافقان این طرح تاکید دارند که در شرایط فعلی که کشور به شدت درگیر ناترازی انرژی است، این لایحه می‌تواند نقش مهمی در کاهش خاموشی‌ها و صرفه‌جویی در مصرف انرژی داشته باشد.

گزارش «آرمان ملی» از ادامه تحولات پیرامون انفجار بندر شهید رجایی هرمزگان

حضور میدانی رئیس جمهور در محل حادثه

۴۰ نفر جان باختند؛ ۱۲۴۲ نفر مصدوم ◂ پزشکیان: چرا کانتینرها باید ماه‌ها در گمرک بمانند ◂ پیام تسلیت سران کشورها

آرمان ملی- حمید شجاعی: در حالی‌که کمتر از یکدهه از حادثه دلخرش پلاسکو می‌گذرد ظهر یکشنبه استان هرمزگان شاهد انفجاری بزرگ بود، آن هم در اسکله بندر شهید رجایی، درست جایی که انبوهی از کانتینرها قرار داشته‌اند. شدت انفجار به حدی بود که موج آن تا شعاع زیادی باعث تخریب و آسیب به خودروها و ساختمان‌ها شده است. انفجاری مهیب که شدت آن به حدی بود که زمین را به لرزه درآورد و خسارت‌های فراوان مادی و جانی برجای گذاشت تا حدی که شهرهای مجاور نیز این انفجار را احساس کردند. انفجاری که تبعات آن تا روزگذشته ادامه داشت و کانتینرها یکی از پس از دیگری طعمه حریق می‌شد. هر چند که با پیگیری‌های نیروهای واکنش سریع و پای کارآمدن دولت و نیروهای ارتش و سپاه بخش عظیمی از آتش مهار شد، اما تبعات خود را بر جای گذاشت. از همان ساعات اولیه نیز شاهد حضور مقامات دولتی در محل حادثه بودیم، از وزیر کشور که مسئول بررسی حادثه بود تا وزیر راه و مقامات استانی؛ اما نکته‌ای که در خصوص آن پرسش وجود داشت و دارد اینکه پیش از این در خصوص سطح ایمنی در این بندر قبلا تذکرات لازم داده شده بود، اما برخی سهل‌انگاری‌ها و عدم دقت به مسائل ایمنی باعث بروز چنین فاجعه‌ای گردید که باعث جانباختن چندین و چند هموطن بندرعباسی شد. هر چند که روزگذشته شاهد پیگیری‌ها با دستورکارهای مشخص و همچنین تشکیل جلسه مدیریت بحران در سطوح مختلف ابتدا با حضور وزیر کشور و سپس ظهر روزگذشته با حضور رئیس جمهور بودیم که دستورات لازم برای پیگیری‌ها داده شد. حال اما داغی بر دل ملت به ویژه مردم بندر ماند که تا مدت‌ها سرد نمی‌شود. هر چند که هنوز مشخص نیست این اتفاق به چه علت رخ داده و هنوز هم به طور کامل درخصوص علل این انفجار از سوی مقام‌های مسئول شفاف‌سازی نشده و باید منتظر اطلاعات تازه از سوی مقامات ذیربط به رسانه‌ها باشیم. تا لحظه تنظیم این گزارش تعداد جانباختگان ۴۰ نفر و طبق تایید اورژانس مصدومین ۱۲۴۲ نفر اعلام شده است که گفته می‌شود این تعداد افزایش خواهد یافت.

اقدامات اجرایی

اقدامات برای مهار و تحت کنترل درآوردن تبعات انفجار و آتش‌سوزی روز گذشته با عملیات اطفاء حریق در خاموش‌کردن آتش بندر شهید رجایی توسط هواپیمای ایلوشین سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ادامه یافت و نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تمام امکانات و تجهیزات خود را برای کمک به حادثه بندر شهید رجایی بندرعباس بسیج کرد. بالگردهای آتش‌نشان، آمبولانس‌ها، نیروهای واکنش سریع و همچنین بیمارستان‌ها و درمانگاه‌های این نیرو در همان دقایق ابتدایی حادثه به حالت آماده‌باش درآمده و برای کمک به محل حادثه اعزام شدند. گفتنی است به محض وقوع حادثه تعداد ۱۵ دستگاه آمبولانس نیروی دریایی سپاه به محل اعزام شده و بیمارستان حضرت صاحب‌الزمان (عج) این نیرو تا الان بیش از ۲۳۰ مصدوم این حادثه را پذیرش و تحت مراقبت‌های ویژه قرار دادند. همچنین در همان ابتدای وقوع حادثه تیم بالگردی نیروی دریایی سپاه شامل بالگردهای امدادی برای انتقال سریع مصدومان و بالگردهای اطفاء حریق نیز جهت کنترل آتش‌سوزی به محل اعزام شدند. از سوی دیگر باگذشت یک روز از حادثه بندرعباس شاهد افزایش شمار جانباختگان و مصدومان بودیم که موجی از ناراحتی و اندوه را در جامعه پدید آورد. در همین راستا رئیس کل دادگستری هرمزگان با تاکید بر اهمیت فرآیند احراز هویت جانباختگان، اظهار کرد: از لحظات اولیه وقوع حادثه، پزشکی قانونی استان به حالت آماده‌باش کامل درآمده تا به خانواده‌های قربانیان و مفقودان خدمات شایسته ارائه دهد. مجتبی قهرمانی خطاب به خانواده‌هایی که عزیزان‌شان در این حادثه مفقود شده‌اند یا به دنبال اطلاعات دقیق‌تری از وضعیت جانباختگان هستند، توضیح داد که آنها می‌توانند برای پیگیری وضعیت هویتی عزیزان خود، به پزشکی قانونی استان واقع در بندرعباس، روستای باغو، روبه‌روی دانشگاه هرمزگان مراجعه کنند. این اقدام گامی مهم در راستای برطرف کردن ابهامات و آرامش‌بخشی به خانواده‌هاست. قهرمانی افزود: با این حال، تعدادی از اجساد به خاطر شدت آسیب دیدگی، نیازمند انجام آزمایش‌های پیشرفته DNA هستند.

مدیریت بحران

پس از حضور وزیر کشور و وزیر راه در بندرعباس، روزگذشته رئیس جمهور خود شخصا برای بررسی شرایط میدانی به هرمزگان سفر کرد و در بدو ورود اظهار کرد: لازم است خدمت خانواده افرادی که جان خود را از دست داده‌اند تسلیت عرض کنم و آرزوی سلامت برای بیش از ۷۰۰ مصدوم دارم. وی ادامه داد: به بندرعباس آمدم تا از نزدیک بررسی کنیم و اگر مساله‌ای هست که به تعامل نیاز دارد یا در دولت به پیگیری نیاز دارد، انجام دهیم. تلاش می‌کنیم به خانواده‌های اشخاص فوت شده و مصدومان رسیدگی شود. همچنین پزشکیان در جریان سفر به استان هرمزگان، به صورت هوایی از بندر شهید رجایی بازدید کرد. رئیس جمهور ضمن اطلاع از آخرین وضعیت مهار آتش و اقدامات انجام شده، بر لزوم تسریع در اطفای کامل حریق و جلوگیری از گسترش خسارت‌ها تأکید کرد. همچنین مسعود پزشکیان با حضور در یکی از بیمارستان‌های بندرعباس، از مصدومان حادثه بندر شهید رجایی عیادت کرد. رئیس جمهور ضمن حضور بر بالین تعدادی از مجروحان، در جریان آخرین وضعیت درمانی آنان قرار گرفت و با خانواده‌های آسیب‌دیدگان دیدار و گفت‌وگو کرد. همچنین رئیس جمهور در نشست ویژه ستاد مدیریت بحران استان هرمزگان با قدردانی از نوع همدلی و همکاری که میان بخش‌های مختلف و مردم در حادثه بندر رجایی دیده شد، اظهار کرد: اولویت اول این بود که ما تلاش کنیم آتش را خاموش کنیم و سپس به بررسی حادثه و علل آن منکر شویم تا جلوی تکرار آن را بگیریم. وی افزود: آیا لازم است ما ۱۲۰ تا ۱۴۰ هزار کانتینر را اینجا برای ۳ تا ۴ ماه ذخیره کنیم؟ ما نمی‌توانیم وقتی این‌ها می‌رسند، ترخیص کنیم؟ قرار شد استاندار و وزارت راه در این زمینه یک مطالعه تطبیقی با کشورهای پیشرفته داشته باشیم که چه می‌کنند و ما باید چه کنیم؟ پزشکیان تاکید کرد: در جلسه بعدی که برای مباحث و پیگیری‌های استان به این منطقه بازخواهیم آمد، تصمیمات نهایی را می‌توانیم بگیریم. رئیس دولت چهاردهم ادامه داد: باور دارم امکان ندارد تصمیم بگیریم و در بندرهای ما ۱۳۰ هزار کانتینر بماند، ما می‌توانیم حتی یک دهم آن را هم اینجا نگه نداریم. ما هر همکاری که لازم باشد برای حل این موضوع انجام می‌دهیم. رئیس جمهوری همچنین دستور داد برای پرداخت بیمه به خانواده عزیزانی که جان باخته‌اند پیگیری‌های لازم انجام شود. همچنین فاطمه مهاجرانی سخنگوی دولت گفت: دولت چهاردهم دوشنبه را در سراسر کشور عزای عمومی اعلام کرد.

پیام‌های تسلیت

در پی بروز سانحه انفجار مخزن سوخت در بندر شهید رجایی بندرعباس که موجب جانباختن تعدادی از هموطنان و مصدوم شدن صدها نفر شد مقامات داخلی و سران کشورها پیام‌های تسلیت جداگانه‌ای را صادر کرده‌اند. رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام با صدور پیامی حادثه بندر شهید رجایی را تسلیت گفت. در پیام آیت‌ا... آملی لاریجانی آمده است: خبر تلخ و مصیبت‌بار انفجار در اسکله شهید رجایی بندرعباس که منجر به جان باختن و مصدومیت عده‌ای از هم‌وطنان عزیز شد موجب اندوه و تألم شدید گردید، اینجانب ضمن عرض تسلیت و ابراز همدردی با خانواده‌های جانباخته و ملت بزرگ ایران به‌ویژه مردم شریف و زحمتکش استان هرمزگان از درگاه خداوند متعال برای مصدومان این حادثه شفای عاجل و برای خانواده‌های عزادار صبر و اجر مسئلت می‌نمایم. همچنین محمدرضا عارف معاون اول رئیس جمهور با تسلیت مجدد به مردم شریف ایران و خانواده‌های جانباختگان حادثه ناگوار و دلخراش انفجار در بندر شهید رجایی بندرعباس، تصریح کرد: دولت چهاردهم با جدیت و در اسرع‌وقت جبران خسارات وارده به این بندر و آسیب‌دیدگان را در اولویت قرارداده است. در پیام حجت‌الاسلام والمسلمین سیدحسن خمینی آمده است: انفجار مهیب در بندر شهید رجایی قلب ایرانیان را جریحه‌دار ساخت. اینجانب ضمن همدردی و عرض تسلیت به خانواده جان‌باختگان، آرزوی سلامتی برای تمام مجروحان و جبران خسارات برای خسارت‌دیدگان این انفجار، برای دولت محترم و کلیه دستگاه‌هایی که برای اطفا حریق، عمران و ویرانی‌ها تلاش می‌کنند آرزوی موفقیت می‌کنم.

پیام‌های تسلیت سران کشورها

مقامات و سران کشورها نیز به حادثه انفجار بندرعباس واکنش نشان دادند. ولادیمیر پوتین رئیس جمهور روسیه روز یکشنبه و در پی انفجار در بندر شهید رجایی، پیامی صادر و مراتب تسلیت و همدردی خود را در پی جان باختن و مجروحیت تعدادی از ایرانیان، ابراز کرد. رئیس جمهور روسیه در این پیام آمادگی خود را برای ارائه کمک‌های لازم در رفع پیامدهای این فاجعه اعلام کرد و گفت: آماده‌ایم به ایران در کاهش اثرات این فاجعه کمک کنیم. سلمان بن عبدالعزیز آل سعود پادشاه عربستان سعودی با ارسال پیامی به مسعود پزشکیان رئیس جمهور ایران تسلیت و همدردی خود را با وی و ملت ایران ابراز کرد. در همین راستا رئیس جمهور تاجیکستان، رئیس جمهور، نخست‌وزیر، رئیس پارلمان و رئیس روابط بین‌الملل حزب کمونیست کوب و مقامات کشورهای عمان، کویت، ترکیه، ارمنستان، بحرین، نیکاراگوئه، ارمنستان و قرقیزستان نیز در پیام‌هایی جداگانه به رئیس جمهور انفجار بندر شهید رجایی را تسلیت گفتند.

«آرمان ملی» در گفت‌وگویی مطرح می‌کند

ماجراجویی تندروها در سیاست خارجه

آرمان ملی، سیاوش پورعلی: باتوجه به اینکه تقریبا همه ارکان نظام و گروه‌های اصلاح‌طلب و اصولگرا موافق ادامه مذاکره ایران و آمریکا هستند ولی در این بین وضعیت در جزیره تندروها به نوع دیگری است. آنها نه تنها همراه با دیگران نیستند بلکه نشان داده‌اند که در هر شرایطی باید بر ساز مخالف بنوازند. تجربه برجام به‌خوبی نشان می‌دهد که همان اندازه که باید دونالد ترامپ را در خروج از برجام مقصر بدانیم باید به نقش تندروها هم در این بین اشاره کنیم که در صحن مجلس برجام را آتش زدند و آن را کاغذ پاره خواندند و حتی اگر کمی عقب‌تر بازگردیم می‌بینیم محمود احمدی‌نژاد، رئیس جمهوری پیشین که آن روزها معجزه هزاره سوم اصولگراها محسوب می‌شد تحریم‌های اقتصادی را بی‌تاثیر می‌خواند و با همین اظهارات ایران را وارد ریل پرفرازونشیبی کرد که همچنان در حال پرداخت هزینه‌های ماجراجویی این طیف سیاسی است و البته با در نظرگرفتن توافق احتمالی و موقت تهران و واشنگتن بازهم به‌طور کامل از بند تحریم‌ها آزاد نخواهیم شد و این هزینه‌ها به این زودی‌ها تمام نمی‌شود. حالا با در نظرگرفتن اینکه همه ارکان نظام و البته آمریکایی‌ها روند مذاکرات را مثبت ارزیابی می‌کنند می‌بینیم که همان تندروها بازهم می‌خواهند ابهاماتی به روند مذاکره وارد کنند تا شاید بتوانند در این مسیر هم سنگ‌اندازی کنند. در این مورد با یکی از تحلیل‌گران سیاسی گفت‌وگو کرده‌ایم. حقیقت‌پور معتقد است که تندروها برای برهم‌زدن مذاکره‌ها در حوزه سیاست خارجه برنامه‌ریزی می‌کنند. در ادامه این مصاحبه را می‌خوانید.

تندروها برای ایران هزینه‌زا هستند

منصور حقیقت‌پور، تحلیلگر مسایل سیاسی و عضو ادوار کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجه مجلس شورا در مورد اینکه چرا باتوجه به حساسیت و اجماع گروه‌های سیاسی برای ادامه مذاکره با آمریکا برخی از تندروها همچنان بر ساز مخالفت می‌دمند، به خبرنگار «آرمان ملی» می‌گوید: «تفکرات رادیکال تندرو همواره در سیاست خارجه هم در سیاست داخلی نشان داده که آنها به دنبال ماجراجویی هستند و همچنین می‌بینیم که همواره بر طبل جنگ با کشورهای غربی می‌کوبند بدون هیچ دست‌آوردی. تحرکاتشان باعث شده تا تنش‌های دیپلماسی گریبان مردم را بگیرد. توجه داشته باشید که فشارهای اقتصادی سنگینی که به دلیل تحریم‌ها نظام زیان دیده و این تنها به دلیل ماجراجویی همین دواتوبوس تندرو است. این گروه که در خلاف مسیر منافع کشور حرکت می‌کنند، مقصر صددرصدی وضعیتی هستند که بر سر برجام آمد. به عنوان یکی از اعضای کمیسیون تصویب برجام در مجلس بودم و در روند آن نکته منفی که برعلیه منافع کشور باشد مشاهده نکردم ولی گروه تندرو که از اهداف‌شان زیان دیده‌ایم اعتقاد داشتند که برجام یک کاغذ پاره است و سرانجام در صحن مجلس به آتش کشیده شد، هزینه‌های آن را چه کسی پرداخت کرد؟ نظام و مردم.» او در همین مورد ادامه می‌دهد: «واکنش‌های شخصیت‌های تندرو که ردپای آنها در دولت سیزدهم هم به چشم می‌خورد، برای تاخیر در روند احیای برجام زمینه‌سازی کرده بودند. آنها عامل خسارات جبران ناپذیری به منافع ملی و اقتصاد هستند. باید بگوییم که ماجراجوی تندروها بر تئوری‌هایی که به جنگ ختم می‌شود قابل قبول نیست. همین آقایانی که همه آنها را می‌شناسیم بیایند رودرروی مردم بایستند و در برابر این ستم‌هایی که به ملت ایران شده است پاسخگو باشند. وقتی می‌توانیم مشکلات پیش آمده اقتصادی را با مذاکرات برطرف کنیم و ملت را از این فقرها کنیم که برخی از آب گل‌آلود ماهیگیری نکنند. نیازی نیست که بخواهیم این افراد را با موشکافی از دیگر فعالان سیاسی و جناح‌های سیاسی جدا کنیم زیرا از نوع واکنش‌هایشان به مسایل داخلی و خارجی می‌توانیم آنها را بشناسیم و در انتخابات اخیر هم شاهدیم که مردم به آنها جواب نه دادند و در واقع توجهی به شعارهایشان ندادند چون هزینه‌های آن را تحمل کرده‌اند.»

سوال از وزیر امور خارجه

محمدرضا صباغیان، نماینده تندروی مجلس دوازدهم روزگذشته طی تذکر شفاهی، گفت: «با توجه به اینکه تیم مذاکره‌کننده کشورمان در حال انجام مذاکرات غیرمستقیم است، درخواست بنده آن است که از تیم دیپلماسی کشورمان دعوت به عمل آید که سه‌شنبه در مجلس حضور یابند و درباره فرایند مذاکرات به نمایندگان گزارش دهند. نمایندگان درباره مذاکرات پیشنهاداتی در این شرایط حساس دارند و از سوی دیگر نمایندگان از مذاکرات بی‌خبر هستند و باید بدانند شرایط مذاکرات به چه صورت است. بر این اساس، لازم است سه‌شنبه هفته جاری از وزیر امور خارجه و تیم دستگاه دیپلماسی کشورمان جهت ارائه توضیح درباره مذاکرات دعوت شود.» محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی در پاسخ به تذکر صباغیان، ادامه داد: «کمیسیون تخصصی در جریان همه موضوعات (مذاکره) قرار دارد، البته امروز این موضوع در جلسه هیات رئیسه مجلس بحث می‌شود.»

گزارش

سدسازی علیه دیپلماسی

عقد اخوت جلیلی- جبلی علیه دولت

دور سوم مذاکرات غیرمستقیم ایران و آمریکا، درحالی روز شنبه در «مسقط» برگزار شد که به صورت واضح و شفاف، مقابله صداوسیما با تصمیمات دیپلماتیک دولت پزشکیان مشخص شده است؛ از یک سمت، ادعاهای کذب و واهی را علیه مذاکرات غیرمستقیم تهران و واشنگتن مطرح کرده و از سوی دیگر، مقامات عربستانی در یک شبکه تلویزیونی به تمسخر کشیده می‌شوند. اقدامی که بیشتر به رسوایی شباهت می‌برد.

صداوسیما در برابر دولت

زمانی بود که صداوسیما یکی از مهم‌ترین و معتبرین مراجع رسانه‌ای بود اما سال‌هاست که به دلیل رفتارهای جناحی‌اش علیه برخی از دولت‌ها، زیرتیغ انتقادات رفته و مرجعیت رسانه‌ای خودش را از دست داده است. خبرآنلاین نوشت؛ شاید آن روزی که علی یونسی، دستیار ویژه رئیس جمهور در دولت یازدهم گفته بود «صداوسیما در جایگاه رسانه اپوزیسیون نسبت به دولت عمل می‌کند» هیچگاه فکر نمی‌کرد که روزی نمایش رفتارهای افراطی در رسانه ملی آنقدر شدت و حدت پیدا کند که حتی تصمیمات نظام را هم زیرسوال ببرد. یکی از مهم‌ترین اقداماتی که در روزهای اخیر و پس از شروع مذاکرات غیرمستقیم میان ایران و آمریکا بیش از همیشه به چشم می‌آید، حضور مخالفان مذاکره در برنامه‌هایی با محوریت مذاکره یا بیان ادعای کذب از جزئیات گفت‌وگوهاست. به طور مثال، پس از برگزاری دور اول مذاکرات میان تهران و واشنگتن در عمان، کارشناس صداوسیما، با طرح موضوع توافق ایرلند و انگلستان مدعی شد که نباید مذاکرات منجر به یک جنگ داخلی شده و به کف خیابان بیاید. در واقع، بر اساس آنچه «فارو» نوشته، این کارشناس صداوسیما در پخش زنده شبکه خبر مدعی شده بود: «ممکن است مانند تجربه ایرلند در دوران مذاکره با بریتانیا برای کسب استقلال، به شکاف اجتماعی و حتی جنگ داخلی در ایران منجر شود!» از دیگر اقدامات صداوسیما علیه دیپلماسی دولت می‌توان به توئیت عجیب مرتضی غرقی، خبرنگار شبکه خبر اشاره کرد. او در توئیتی با هشتگ مذاکرات رم، مدعی شد که؛ آمریکا درخواست کرده محموله اورانیوم غنی شده ایران به روسیه منتقل شود و موشک‌هایی که کلاهک حمل می‌کنند نیز غیرفعال باشند. در عوض آمریکا نیز پول‌های ایران را آزاد و بخشی از تحریم‌ها را بردارد.» هرچند این ادعا همان ساعت‌های اولیه پس از انتشار تکذیب شد اما یادآور اقدامات برخی از منابع آگاه و شبکه‌های خبری مانند پرس‌تی‌وی در زمان مذاکرات احیای برجام بود که با طرح ادعای نادرست، اقدام به سنگ‌اندازی علیه مذاکرات می‌کردند. حال در روزهایی که تیم دیپلماسی دولت با مجوز رهبر انقلاب، به صورت غیرمستقیم با آمریکا مذاکره می‌کند، مانع‌تراشی‌های رسانه ملی و خبرنگاران آن نشان از مخالفت آنها با تصمیم نظام دارد.

رفتار فضاحت‌بار!

اما این تنها مقابله صداوسیما با دیپلماسی دولت پزشکیان نبود و اقدام اخیر شبکه «نسیم» علیه مقامات صداوسیما آنقدر فضاحت‌بار بود که با اعتراض شدید چهره‌های سیاسی از جمله اصولگرایان شد. در واقع، چند روز پس از دیدار وزیر دفاع عربستان و تقدیم نامه پادشاه این کشور به رهبر انقلاب، برخی از رسانه‌ها از فصل جدید و ارتباط حسنه بین تهران و ریاض خبر دادند. در این میان، برنامه «درنگ» در شبکه نسیم با اجرای محسن افشانی، بازیگر پرحاشیه تلویزیون به تمسخر محمدبن سلمان ولیعهد و فیصل بن فرحان وزیر امور خارجه عربستان پرداخته و آنان را «گاوشیرده» خطاب کرده بود. این درحالی است که پس از ماجرای حمله به سفارت عربستان و قطع روابط دیپلماتیک دو کشور به مدت ۶ سال، تهران و ریاض در ۱۹ اسفند ماه ۱۴۰۱ خورشیدی برابر با ۱۰ مارس ۲۰۲۳ میلادی آشتی کردند. هر چند صداوسیما به علت برنامه جنجالی «درنگ» مجبور به عذرخواهی شد اما این اقدام پالس منفی در روابط میان ایران و عربستان ایجاد می‌کند. روزنامه اصولگرای خراسان و نزدیک به محمدباقر قالیباف در مطلبی با عنوان «نسیم تلخ در سیما» نوشت: «این اقدام نسنجیده، یادآور سفارت‌نوردی‌های برخی جریان‌های تندرو در دهه ۹۰ بود که بی‌شک یکی از عوامل اصلی تشدید تنش‌ها و قطع روابط میان تهران و ریاض شد و هزینه‌های سنگینی را برای کشور و منطقه به همراه داشت.» سعید محمد، فرمانده سابق قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) هم در شبکه اجتماعی ایکس، نسبت حضور نفوذی‌ها در صداوسیما هشدار و نوشت: «عزیزان امنیتی؛ اگر دنبال نفوذ می‌گردید بهتر است آمر و تولیدکننده ویدئوی توهین‌آمیز به مقامات عربستان در صداوسیمای جمهوری اسلامی را شناسایی و تحت پیگرد قرار دهید. عادی نیست که هر وقت روابط عربستان با ایران بهبود می‌یابد برخی در مسیر خواست اسرائیل یا سفارت عربستان را به آتش می‌کشند و یا با انتشار مطالب توهین‌آمیز سعی در ادامه پروژه ایران هراسی دارند.»

اتاق فرمان صداوسیما

اما دستور اقدامات ضددولت و ضددیپلماسی در صداوسیما به دستور چه کسانی صادر می‌شود؟ شاید پاسخ به این سوال به دلیل حضور پرتعداد چهره‌های نزدیک به جبهه پایداری و دولت سایه در رسانه ملی به راحتی امکان‌پذیر نباشد اما وحید جلیلی برادر سعید جلیلی، در کنار پیمان جبلی از چهره‌های نزدیک به رئیس دولت سایه از متهمان اصلی هستند که فرمان حمله به دولت و تصمیمات دیپلماتیک را صادر کردند. گویی پیمان جبلی و وحید جلیلی با هم عقد اخوت بسته‌اند تا همان رویه‌ای را که صداوسیما در زمان علی عسگری در دولت روحانی پیش گرفته بود، علیه دولت پزشکیان نیز تکرار کنند. در واقع، حمله صداوسیما به دولت نامحبوب و مورد غضب مدیرانش، سال‌هاست که در دستور کار این رسانه قرار داشته و به نظر نمی‌رسد که آنان تصمیمی برای تغییر شرایط یا عقب‌نشینی موقتی از موضع خود در شرایط فعلی داشته باشند.